भारत सरकार

विधि व न्याय मंत्रालय

अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, २००१

(सन २००१ चा अधिनियम क्रमांक ४५)

[रोजी यथाविद्यमान]

The Advocates' Welfare Fund Act, 2001

(Act No. 45 of 2001)

[As in force on the]

संचालक, मुद्रण व लेखनसामग्री, महाराष्ट्र शासन यांनी भारत सरकारच्या वतीने मुद्रित व प्रकाशित केले.

२०१७

[**किंमत** : रुपये]

अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, २००१

कलमांचा क्रम

कलमे

प्रकरण एक

प्रारंभिक

१. संक्षिप्त नाव, विस्तार व प्रारंभ.

२. व्याख्या.

प्रकरण दोन

अधिवक्ता कल्याण निधीची स्थापना

३. अधिवक्ता कल्याण निधी.

प्रकरण तीन

विश्वस्त समितीची स्थापना

४. विश्वस्त समितीची स्थापना.

५. विश्वस्त समितीच्या अध्यक्षाची किंवा सदस्याची अपात्रता व त्यांना पदावरून दूर करणे.

६. विश्वस्त समितीच्या नामनिर्देशित अध्यक्षाने व सदस्याने राजीनामा देणे आणि नैमित्तिक रिक्त पद भरणे.

७. रिक्त पदे, इत्यादींमुळे विश्वस्त समितीचे कामकाज विधिअग्राह्य न ठरणे.

८. विश्वस्त समितीची बैठक.

९. विश्वस्त समितीच्या नामनिर्देशित अध्यक्षाला व सदस्यांना प्रवास आणि दैनिक भत्ते.

१०. निधी निहित असणे व त्याचा वापर करणे.

११. विश्वस्त समितीची कार्ये.

१२. कर्जे देणे व गुंतवणूक करणे.

१३. लेखे व लेखापरीक्षा.

१४. सचिवाचे अधिकार आणि कर्तव्ये.

१५. राज्य वकील परिषदेतर्फे निधीला विवक्षित रकमा देणे.

प्रकरण चार

कोणत्याही अधिवक्ता संघाला मान्यता देणे

१६. कोणत्याही अधिवक्ता संघाला राज्य वकील परिषदेकडून मान्यता.

१७. राज्य वकील संघाची व राज्य अधिवक्ता संघाची कर्तव्ये.

प्रकरण पाच

अधिवक्ता कल्याण निधीचे सदस्यत्व आणि निधीतून रकमेचे प्रदान

१८. निधीचे सदस्यत्व.

१९. निधीच्या सदस्यास अनुग्रहपूर्वक अनुदान.

२०. पुनर्विलोकन.

२१. व्यवसाय बंद ठेवल्यावर निधीच्या रकमेचे प्रदान करणे.

२२. निधीच्या सदस्याच्या हितसंबंधाचे अन्यसंक्रामण, जप्ती इत्यादींवर निर्बंध.

२३. आयकरात सूट.

२४. निधीच्या सदस्यांसाठी गट आयुर्विमा व इतर लाभ.

२५. विश्वस्त समितीचा निर्णय किंवा आदेश यांच्याविरूद्ध अपील.

प्रकरण सहा

मुद्रांकांची छपाई, वितरण व ते रद्द करणे

२६. राज्य वकील परिषदेद्वारा अधिवक्त्यांच्या कल्याण निधी मुद्रांकांची छपाई व वितरण.

२७. वकीलपत्रावर मुद्रांक असणे.

प्रकरण सात

संकीर्ण

२८. विवक्षित व्यक्ती लाभास पात्र नसणे.

२९. सद्भावनेने केलेल्या कार्यवाहीस संरक्षण.

३०. दिवाणी न्यायालयाच्या अधिकारितेस रोध.

३१. साक्षीदारांना समन्स काढण्याचे आणि साक्षीपुरावा घेण्याचे अधिकार.

३२. अनुसूची एक व दोन मध्ये सुधारणा करण्याचे अधिकार.

३३. समुचित शासनाचे निदेश देण्याचे अधिकार.

३४. समुचित शासनाचा विश्वस्त समिती निष्प्रभावित करण्याचा अधिकार.

३५. केंद्र सरकारचा नियम करण्याचा अधिकार.

३६. राज्य शासनाचा नियम करण्याचा अधिकार.

३७. नियम आणि अधिसूचना संसदेपुढे आणि राज्य विधानमंडळापुढे ठेवणे.

३८. व्यावृत्ती.

अनुसूची—एक

अनुसूची —दोन

अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, २००१

(२००१ चा अधिनियम क्रमांक ४५)

[............. रोजी यथाविद्यमान)

[१४ सप्टेंबर, २००१]

अधिवक्त्यांच्या लाभासाठी कल्याण निधी स्थापन करण्याकरिता आणि त्याच्याशी संबंधित किंवा तद्नुषंगिक बाबींकरिता तरतूद करण्यासाठी अधिनियम.

भारतीय गणराज्याच्या बावन्नाव्या वर्षी संसदेकडून पुढीलप्रमाणे अधिनियमित होवो :—

प्रकरण एक

प्रारंभिक

संक्षिप्त नाव, विस्तार व प्रारंभ.

१. (१) या अधिनियमास, अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, २००१ असे म्हणावे.

(२) त्याचा विस्तार संपूर्ण भारतभर असेल.

(३) तो, केंद्र सरकार, अधिसूचनेद्वारे नियत करील अशा दिनांकास* आणि या अधिनियमाच्या वेगवेगळ्या तरतुदींसाठी व वेगवेगळ्या राज्यांसाठी नियत करण्यात येतील अशा वेगवेगळ्या दिनांकांस अंमलात येईल, आणि या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या संबंधातील अशा कोणत्याही तरतुदीमधील कोणताही संदर्भ हा, त्या राज्यामध्ये त्या तरतुदी अंमलात आणण्यासाठी असलेला एक संदर्भ म्हणून कोणत्याही राज्याच्या संबंधात त्याचा तसा अन्वयार्थ लावण्यात येईल.

व्याख्या.

२. या अधिनियमात, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—

१९६१ चा २५. (क) " अधिवक्ता " याचा अर्थ, राज्याच्या वकील परिषदेने अधिवक्ता अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १७ अन्वये तयार केलेल्या व ठेवलेल्या राज्याच्या यादीत ज्याचे नाव नोंदविण्यात आलेले आहे आणि जो राज्य वकील संघाचा किंवा राज्य अधिवक्ता संघाचा सदस्य आहे असा अधिवक्ता, असा आहे ;

(ख) " समुचित शासन " याचा अर्थ,—

(एक) राज्याच्या वकील परिषदेच्या यादीमध्ये स्वीकृत केलेल्या अधिवक्त्यांच्या बाबतीत, राज्य शासन ;

(दोन) संघ राज्यक्षेत्राच्या वकील परिषदेच्या यादीमध्ये स्वीकृत केलेल्या अधिवक्त्यांच्या बाबतीत, केंद्र सरकार ;

असा आहे ;

१९६१ चा २५. (ग) " व्यवसाय बंद होणे " याचा अर्थ, अधिवक्ता अधिनियम, १९६१ याच्या कलम २६क अन्वये असलेल्या राज्याच्या यादीमधून एखाद्या अधिवक्त्याचे नाव काढणे, असा आहे ;

(घ) " अध्यक्ष " याचा अर्थ, कलम ४ याच्या पोटकलम (३) च्या खंड (क) मध्ये उल्लेख केलेल्या विश्वस्त समितीचा अध्यक्ष, असा आहे ;

१९४९ चा ३८. (ङ) " सनदी लेखापाल " याचा अर्थ, सनदी लेखापाल अधिनियम, १९४९ याच्या कलम २, पोटकलम (१) च्या खंड (ख) मध्ये व्याख्या केल्याप्रमाणे आणि त्या अधिनियमाच्या कलम ६ च्या पोट-कलम (१) अन्वये ज्याला व्यवसायाचे प्रमाणपत्र मिळाले आहे असा सनदी लेखापाल, असा आहे ;

(च) " अवलंबून असलेल्या व्यक्ती " याचा अर्थ, निधीचा सदस्य असलेल्या व्यक्तीचा विवाहसाथी, मातापिता किंवा अज्ञान मूल, असा आहे ;

(छ) " निधी " याचा अर्थ, कलम ३ च्या पोटकलम (१) अन्वये स्थापन केलेला अधिवक्ता कल्याण निधी, असा आहे ;

१९३८ चा ४. (ज) " विमाकार " याचा अर्थ, विमा अधिनियम, १९३८ याच्या कलम २ च्या खंड (९) मध्ये त्याला जो अर्थ नेमून दिलेला असेल तोच अर्थ असेल, असा आहे ;

---

* ज्या राज्यांमध्ये अनुसूची दोन मधील अधिनियमिती लागू आहेत अशा राज्यांव्यतिरिक्त संपूर्ण भारतामध्ये दिनांक १ नोव्हेंबर २००१ रोजी अंमलात येईल. पहा स्थायी आदेश ९४६ (ई) दिनांक २६ सप्टेंबर २००१ भारताचे राजपत्र, असाधारण, भाग दोन, कलम ३ (दोन) दिनांक २६ सप्टेंबर २००१.

(झ) “ निधीचा सदस्य ” याचा अर्थ, निधीचा लाभ मिळण्यासाठी स्वीकृत करण्यात आलेला आणि या अधिनियमाच्या तरतुदीन्वये निधीचा सदस्य म्हणून चालू राहणारा अधिवक्ता, असा आहे ;

(ञ) “ अधिसूचना ” याचा अर्थ, समुचित शासनाच्या **राजपत्रात** प्रसिद्ध केलेली अधिसूचना, असा आहे आणि त्यानुसार “ अधिसूचित ” या शब्दप्रयोगाचा अन्वयार्थ लावण्यात येईल ;

(ट) “ विहित ” याचा अर्थ, या अधिनियमान्वये केलेल्या नियमांद्वारे विहित केलेले, असा आहे ;

(ठ) “ अनुसूची ” याचा अर्थ, या अधिनियमाची अनुसूची, असा आहे ;

(ड) “ अनुसूचित बँक ” हिला, भारतीय रिझर्व्ह बँक अधिनियम, १९३४ याच्या कलम २ च्या खंड (ङ) मध्ये जो अर्थ नेमून दिलेला असेल तोच अर्थ असेल ; **१९३४ चा २.**

(ढ) “ मुद्रांक ” याचा अर्थ, कलम २६ अन्वये छापून वितरित केलेला अधिवक्ता कल्याण निधी मुद्रांक, असा आहे ;

(ण) “ राज्य ” याचा अर्थ, संविधानाच्या पहिल्या अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेले राज्य, असा आहे व यामध्ये संघ राज्यक्षेत्राचा समावेश होईल ;

(त) “ राज्य अधिवक्ता संघ ” याचा अर्थ, एखाद्या राज्याच्या वकील परिषदेने कलम १६ अन्वये मान्यता दिलेला त्या राज्यातील अधिवक्ता संघ, असा आहे ;

(थ) “ राज्य वकील संघ ” याचा अर्थ, त्या राज्याच्या वकील परिषदेने कलम १६ अन्वये मान्यता दिलेल्या अधिवक्त्यांचा संघ, असा आहे ;

(द) “ राज्य वकील परिषद ” याचा अर्थ, अधिवक्ता अधिनियम, १९६१ याच्या कलम ३ मध्ये उल्लेखिलेली वकील परिषद, असा आहे ; **१९६१ चा २५.**

(ध) “ व्यवसाय स्थगित करणे ” याचा अर्थ, अधिवक्ता म्हणून स्वखुशीने व्यवसाय स्थगित करणे किंवा राज्य वकील परिषदेने गैरवर्तणुकीबद्दल अधिवक्त्याचे केलेले निलंबन, असा आहे ;

(न) “ विश्वस्त समिती ” याचा अर्थ, कलम ४ च्या पोटकलम (१) अन्वये स्थापन केलेली अधिवक्ता कल्याण निधी विश्वस्त समिती, असा आहे ;

(प) “ वकीलपत्र ” या संज्ञेत, ज्या अधिवक्त्याला, कोणत्याही न्यायालयासमोर, न्यायाधिकरणासमोर किंवा इतर प्राधिकरणासमोर हजर राहण्याचा किंवा वाद प्रतिवाद करण्याचा अधिकार मिळाला असेल अशा अधिवक्त्याकडून हजर केलेल्या ज्ञापनाचा किंवा इतर कोणत्याही दस्तऐवजाचा समावेश असेल ;

(फ) या अधिनियमात वापरलेले व व्याख्या न केलेले परंतु अधिवक्ता अधिनियम, १९६१ यामध्ये व्याख्या केलेले शब्द व शब्दप्रयोग यांना त्या अधिनियमान्वये अनुक्रमे जो अर्थ नेमून दिलेला असेल तोच अर्थ असेल. **१९६१ चा २५.**

प्रकरण दोन

अधिवक्ता कल्याण निधीची स्थापना

अधिवक्ता कल्याण निधी.

३. (१) समुचित शासन, “ अधिवक्ता कल्याण निधी ” या नावाने ओळखला जाणारा एक निधी स्थापन करील.

(२) या निधीत पुढील रकमा जमा केल्या जातील :—

(क) राज्य वकील परिषदेने, कलम १५ अन्वये दिलेल्या सर्व रकमा ;

(ख) राज्य वकील परिषदेने केलेले इतर कोणतेही अंशदान ;

(ग) भारताच्या वकील परिषदेने, कोणत्याही राज्य वकील संघाने, कोणत्याही राज्य अधिवक्ता संघाने किंवा इतर संघाने किंवा संस्थेने किंवा कोणत्याही अधिवक्त्याने किंवा इतर व्यक्तीने निधीला स्वेच्छेने, दिलेली कोणतीही देणगी किंवा अंशदान ;

(घ) याबाबतीत योग्य विनियोजन केल्यानंतर, केंद्र सरकार किंवा राज्य शासन यांच्याद्वारे निधीला देण्यात येईल असे कोणतेही अनुदान ;

(ङ) कलम १२ अन्वये कर्जाऊ घेतलेल्या कोणत्याही रकमा ;

(च) कलम १८ अन्वये गोळा केलेल्या सर्व रकमा ;

(छ) कोणत्याही गट विमापत्राखाली, निधीच्या कोणत्याही सदस्याच्या मृत्यूनंतर भारतीय आयुर्विमा महामंडळाकडून किंवा अन्य कोणत्याही विमाकाराकडून मिळालेल्या सर्व रकमा ;

(ज) भारतीय आयुर्विमा महामंडळाकडून किंवा अन्य कोणत्याही विमाकाराकडून, निधीच्या सदस्यांच्या गट विमापत्रांबाबत मिळालेला कोणताही नफा किंवा लाभांश किंवा परतावा ;

(झ) निधीच्या कोणत्याही भागाच्या केलेल्या कोणत्याही गुंतवणुकीपासून मिळालेले कोणतेही व्याज किंवा लाभांश किंवा इतर उत्पन्न ;

(ञ) कलम २६ खालील मुद्रांकांच्या विक्रीतून वसूल केलेल्या सर्व रकमा.

(३) पोटकलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमा, विहित करण्यात येईल अशा कालांतराने व अशा रीतीने, अशा अभिकरणांना देण्यात येतील किंवा तिच्याकडून वसूल करण्यात येतील.

प्रकरण तीन

विश्वस्त समितीची स्थापना

विश्वस्त समितीची स्थापना.

४. (१) समुचित शासन, अधिसूचनेद्वारे, याबाबतीत नियत करील अशा दिनांकापासून, " अधिवक्ता कल्याण निधी विश्वस्त समिती " या नावाने ओळखली जाणारी एक विश्वस्त समिती स्थापन करील.

(२) विश्वस्त समिती ही शाश्वत उत्तराधिकार असलेली व मालमत्ता संपादन करण्याच्या, ती धारण करण्याच्या व तिचा विनियोग करण्याच्या अधिकारासह एक सामाईक मुद्रा असलेली निगम निकाय असेल आणि तिला उक्त नावाने दावा लावता येईल व त्या नावाने तिच्यावर दावा करता येईल.

(३) विश्वस्त समिती ही पुढील सदस्यांची मिळून बनलेली असेल –

(क) राज्याचा महाअधिवक्ता–पदसिद्ध अध्यक्षः

परंतु असे की, एखाद्या राज्याचा महाअधिवक्ता नसेल तेथे, समुचित शासन, अध्यक्ष म्हणून एखाद्या वरिष्ठ अधिवक्त्यास नामनिर्देशित करील ;

(ख) समुचित शासनाच्या विधि विभागाचा किंवा मंत्रालयाचा सचिव–पदसिद्ध सदस्य ;

(ग) समुचित शासनाच्या गृह विभागाचा किंवा मंत्रालयाचा सचिव–पदसिद्ध सदस्य ;

(घ) राज्य वकील परिषदेचा अध्यक्ष–पदसिद्ध सदस्य ;

(ङ) समुचित शासनाने नामनिर्देशित केलेला सरकारी वकील किंवा सरकारी अभियोक्ता–सदस्य ;

(च) राज्य वकील परिषदेने नामनिर्देशित करावयाचे दोन अधिवक्ते–सदस्य ;

(छ) राज्य वकील परिषदेचा सचिव–पदसिद्ध सचिव.

(४) पोटकलम (३) याच्या खंड (क) मधील परंतुकाअन्वये नामनिर्देशित केलेला अध्यक्ष हा, त्याने ज्या दिनांकास त्याचे पद स्वीकारलेले असेल त्या दिनांकापासून तीन वर्षांपेक्षा अधिक नसेल एवढ्या कालावधीसाठी पद धारण करील.

(५) पोटकलम (३) याच्या खंड (ङ) किंवा खंड (च) याअन्वये नामनिर्देशित केलेला विश्वस्त समितीचा प्रत्येक सदस्य हा, त्याने ज्या दिनांकास त्याचे पद स्वीकारलेले असेल त्या दिनांकापासून तीन वर्षांपेक्षा अधिक नसेल एवढ्या कालावधीसाठी पद धारण करील.

विश्वस्त समितीच्या अध्यक्षाची किंवा सदस्याची अपात्रता व त्यांना पदावरून दूर करणे .

५. (१) समुचित शासन, विश्वस्त समितीच्या अध्यक्षाला किंवा कोणत्याही सदस्याला पुढील परिस्थितीत पदावरून दूर करील :—

(क) तो, नादार झाला असेल किंवा कोणत्याही वेळी नादार झाल्याचे न्यायनिर्णीत झाले असेल ; किंवा

(ख) तो, विश्वस्त समितीचा अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून काम करण्यास शारीरिकदृष्ट्या किंवा मानसिकदृष्ट्या असमर्थ बनला असेल ; किंवा

(ग) समुचित शासनाच्या मते, नैतिक अधःपतनाचा समावेश असणाऱ्या अपराधाबद्दल त्याला सिद्धापराध ठरविण्यात आले असेल ; किंवा

(घ) त्याने, विश्वस्त समितीचा अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून त्याच्या कार्यांस बाधक ठरण्याची शक्यता आहे असे वित्तीय किंवा इतर हितसंबंध संपादित केले असतील ; किंवा

(ङ) त्याचे पद सुरू राहिल्यामुळे सार्वजनिक हितास हानीकारक ठरेल अशा प्रकारे त्याने त्याच्या पदाचा दुरुपयोग केला असेल ; किंवा

(च) तो विश्वस्त समितीच्या परवानगीवाचून, विश्वस्त समितीच्या लागोपाठच्या तीनपेक्षा अधिक बैठकींमध्ये अनुपस्थित राहिला असेल किंवा कोणत्याही वेळी अनुपस्थित असेल :

परंतु असे की, विश्वस्त समिती, अशा अध्यक्षास किंवा सदस्यास वाजवी कारणामुळे अनुपस्थित राहण्यासाठी सूट देईल.

(२) विश्वस्त समितीच्या अशा अध्यक्षाला किंवा सदस्याला आपले म्हणणे मांडण्याची वाजवी संधी दिली नसेल तर त्याला, पोटकलम (१) च्या खंड (घ) किंवा खंड (ङ) याअन्वये पदावरून दूर करता येणार नाही.

विश्वस्त समितीच्या नामनिर्देशित अध्यक्षाने व सदस्याने राजीनामा देणे आणि नैमित्तिक रिक्त पद भरणे.

६. (१) कलम ४ च्या पोटकलम (४) मध्ये उल्लेख केलेल्या अध्यक्षास किंवा त्या कलमाच्या पोट-कलम (३) च्या खंड (ङ) अन्वये नामनिर्देशित केलेल्या सदस्यास, समुचित शासनाला तीन महिन्यांची लेखी नोटीस देऊन आपल्या पदाचा राजीनामा देता येईल आणि समुचित शासनाने असा राजीनामा स्वीकारल्यानंतर असा अध्यक्ष किंवा सदस्य पद रिक्त करील.

(२) कलम ४ च्या पोटकलम (३) च्या खंड (च) अन्वये नामनिर्देशित केलेल्या सदस्यास, राज्य वकील परिषदेला तीन महिन्यांची लेखी नोटीस देऊन आपल्या पदाचा राजीनामा देता येईल आणि राज्य वकील परिषदेने असा राजीनामा स्वीकारल्यानंतर असा सदस्य पद रिक्त करील.

(३) पोटकलम (१) मध्ये उल्लेख केलेल्या अध्यक्षाने किंवा सदस्याने राजीनामा दिल्यामुळे, रिक्त होणारे नैमित्तिक पद, समुचित शासनाकडून शक्य तितक्या लवकर भरण्यात येईल आणि अशा प्रकारे नामनिर्देशित केलेला अध्यक्ष किंवा सदस्य हा, ज्या अध्यक्षाच्या किंवा सदस्याच्या जागेवर नामनिर्देशित झालेला असेल त्याचे पद रिकामे झाले नसते तर ज्या मुदतीपर्यंत तो धारण करण्यास हक्कदार असता त्या मुदतीपर्यंत पद धारण करील.

(४) एखाद्या सदस्याने राजीनामा दिल्यामुळे, पोटकलम (२) मध्ये उल्लेख केलेल्या सदस्याचे रिक्त होणारे नैमित्तिक पद राज्य वकील परिषदेकडून शक्य तितक्या लवकर भरण्यात येईल आणि अशा प्रकारे नामनिर्देशित झालेला सदस्य हा, ज्या सदस्याच्या जागेवर नामनिर्देशित झालेला असेल त्याचे पद रिक्त झाले नसते तर ज्या मुदतीपर्यंत तो धारण करण्यास हक्कदार असता त्या मुदतीपर्यंत पद धारण करील.

रिक्त पदे, इत्यादींमुळे विश्वस्त समितीचे कामकाज विधिअग्राह्य न ठरणे.

७. केवळ पुढील कारणामुळे, विश्वस्त समितीची कोणतीही कृती किंवा कामकाज विधिअग्राह्य ठरणार नाही :—

(क) विश्वस्त समितीतील कोणतेही रिक्त पद किंवा तिच्या रचनेतील कोणताही दोष; किंवा

(ख) विश्वस्त समितीचा अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून काम करणाऱ्या व्यक्तीच्या नामनिर्देशनातील कोणताही दोष किंवा अनियमितता; किंवा

(ग) एखाद्या प्रकरणाच्या गुणदोषास बाधक न ठरणारी विश्वस्त समितीच्या कामकाजातील कोणतीही अनियमितता.

विश्वस्त समितीची बैठक.

८. (१) विश्वस्त समिती, या अधिनियमान्वये किंवा त्या खाली तयार केलेल्या नियमांन्वये कामकाज करण्यासाठी प्रत्येक तीन कॅलेंडर महिन्यांमधून किमान एकदा बैठक घेईल आणि प्रत्येक वर्षी किमान अशा चार बैठकी घेईल.

(२) विश्वस्त समितीच्या तीन सदस्यांनी, विश्वस्त समितीच्या बैठकीची गणपूर्ती होईल.

(३) विश्वस्त समितीचा अध्यक्ष हा, किंवा तो जर कोणत्याही कारणामुळे विश्वस्त समितीच्या बैठकीस उपस्थित राहण्यास असमर्थ असेल तर, विश्वस्त समितीच्या बैठकीस उपस्थित असलेल्या सदस्यांपैकी, समितीच्या सदस्यांकडून निवडला जाणारा अन्य कोणताही सदस्य हा बैठकीच्या अध्यक्षस्थानी असेल.

(४) विश्वस्त समितीच्या बैठकीमध्ये मांडण्यात आलेल्या सर्व प्रश्नांवर, बैठकीस उपस्थित असलेल्या व मतदान करणाऱ्या विश्वस्त समितीच्या सदस्यांच्या बहुमताने निर्णय घेण्यात येईल आणि जर समसमान मते पडली तर त्याबाबतीत, अध्यक्षाला किंवा त्याच्या अनुपस्थितीत, अध्यक्षस्थानी असणाऱ्या सदस्याला, दुसरे किंवा निर्णायक मत असेल.

विश्वस्त समितीच्या नामनिर्देशित अध्यक्षाला व सदस्यांना प्रवास आणि दैनिक भत्ते.

९. कलम ४ च्या पोटकलम (४) मध्ये निर्दिष्ट केलेला अध्यक्ष आणि त्या कलमाच्या पोटकलम (३) च्या खंड (ङ) व (च) यात निर्दिष्ट केलेले विश्वस्त समितीचे सदस्य, राज्य वकील परिषदेच्या सदस्यांना अनुज्ञेय असतील असे प्रवास व दैनिक भत्ते दिले जाण्यास हक्कदार असतील.

निधी निहित असणे व त्याचा वापर करणे.

१०. या अधिनियमाच्या तरतुदींना अधीन राहून आणि त्याच्या प्रयोजनासाठी निधी विश्वस्त समितीकडे निहित होईल आणि ती तो धारण करील व त्याचा वापर करील.

विश्वस्त समितीची कार्ये.

११. (१) या अधिनियमाच्या आणि त्या त्या वेळी अंमलात असणाऱ्या अन्य कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदींना अधीन राहून, विश्वस्त समिती निधीची व्यवस्था करील.

(२) पोटकलम (१) मध्ये अंतर्भूत असलेल्या तरतुदींच्या सर्वसाधारणतेस बाध न आणता, विश्वस्त समिती :—

(क) विश्वस्त निधीच्या मालकीच्या रकमा व मत्ता धारण करील ;

(ख) निधीत, सदस्य म्हणून दाखल करून घेण्यासाठी किंवा पुन्हा दाखल करून घेण्यासाठी केलेले अर्ज स्वीकारील, आणि असे अर्ज, ते मिळाल्याच्या दिनांकापासून नव्वद दिवसांच्या आत निकालात काढील ;

(ग) निधीतून रक्कम मिळण्यासाठी निधीच्या सदस्याकडून, त्यांच्या नामनिर्देशित व्यक्तीकडून किंवा, यथास्थिति, कायदेशीर वारसांकडून करण्यात येणारे अर्ज स्वीकारील, तिला आवश्यक वाटेल अशी चौकशी करील आणि असे अर्ज मिळाल्याच्या दिनांकापासून पाच महिन्यांच्या आत निकालात काढील ;

(घ) तिने अर्जावर घेतलेले निर्णय विश्वस्त समितीच्या कार्यवृत्त पुस्तकात नमूद करील ;

(ङ) अनुसूची-एक मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या दरांनी विश्वस्त निधीच्या सदस्यांना किंवा त्यांच्या नामनिर्देशित व्यक्ती किंवा, यथास्थिति, कायदेशीर वारस यांना रकमा देईल ;

(च) विहित करण्यात येतील असे नियतकालिक व वार्षिक अहवाल समुचित शासनाकडे किंवा राज्य वकील परिषदेकडे पाठवील ;

(छ) निधीत, सदस्य म्हणून दाखल करून घेण्यासाठी किंवा पुन्हा दाखल करून घेण्यासाठी केलेल्या अर्जाच्या किंवा निधीचा लाभ मिळण्यासंबंधात केलेल्या मागण्यांच्या संबंधातील, विश्वस्त समितीचे निर्णय, अर्जदारांना पोच देय नोंदणीकृत डाकेने किंवा इलेक्ट्रॉनिक्स माध्यमाद्वारे कळवील ;

(ज) या अधिनियमाअन्वये आणि त्याखाली केलेल्या नियमाअन्वये तिने करणे आवश्यक असतील किंवा तिला करता येतील अशा इतर कृती करील.

कर्जे देणे व गुंतवणूक करणे.

१२. (१) विश्वस्त समितीस, समुचित शासनाच्या आणि राज्य वकील परिषदेच्या पूर्वसंमतीने, या अधिनियमांची प्रयोजने पार पाडण्यासाठी आवश्यक असलेली कोणतीही रक्कम वेळोवेळी कर्जाऊ घेता येईल.

(२) विश्वस्त समिती, निधीचा सर्व पैसा आणि जमा रकमा कोणत्याही अनुसूचित बँकेत ठेवील किंवा समुचित शासनाच्या मालकीच्या किंवा त्यांच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या कोणत्याही महामंडळाला दिलेल्या कर्जामध्ये किंवा समुचित शासनाने उभारलेल्या कर्जामध्ये किंवा राज्य वकील परिषद समुचित शासनाच्या पूर्वसंमतीने, वेळोवेळी निदेश देईल अशा कोणत्याही अन्य रीतीने गुंतवील.

(३) या अधिनियमान्वये देय व प्रदेय असलेल्या अशा सर्व रकमा आणि निधीच्या व्यवस्थापनाशी व तो चालविण्याशी संबंधित असलेला असा सर्व खर्च निधीतून देण्यात येईल.

लेखे व लेखापरीक्षा.

१३. (१) विश्वस्त समिती, योग्य लेखे आणि इतर संबंधित अभिलेख ठेवील आणि विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात व पद्धतीनुसार वार्षिक अहवाल आणि वार्षिक लेखा विवरणपत्र तयार करील.

(२) विश्वस्त समितीच्या लेख्यांचे, राज्य वकील परिषदेद्वारा नियुक्त केलेल्या सनदी लेखापालामार्फत वार्षिक लेखापरीक्षण करण्यात येईल.

(३) विश्वस्त समिती, सनदी लेखापालाने केलेले लेखापरीक्षण, लेखापरीक्षा अहवालासह, राज्य वकील परिषदेकडे पाठवील आणि राज्य वकील परिषदेस, यासंबंधाने तिला योग्य वाटेल असे निदेश विश्वस्त समितीला देता येतील.

(४) विश्वस्त समिती, राज्य वकील परिषदेद्वारे पोटकलम (३) अन्वये, दिलेल्या निदेशांचे पालन करील.

(५) विश्वस्त समिती, राज्य वकील परिषदेकडून लेखापरीक्षेसाठी निश्चित करण्यात येतील असे आकार निधीतून देईल.

सचिवाचे अधिकार आणि कर्तव्ये.

१४. विश्वस्त समितीचा सचिव हा,—

(क) विश्वस्त समितीचा मुख्य कार्यकारी प्राधिकारी असेल आणि तिच्या निर्णयाची अंमलबजावणी करण्यास जबाबदार असेल ;

(ख) समितीच्यातर्फे व तिच्या विरुद्ध असलेल्या सर्व वादांत आणि कार्यवाहीत विश्वस्त समितीचे प्रतिनिधित्व करील ;

(ग) विश्वस्त समितीचे सर्व निर्णय आणि संलेख आपल्या सहीने अधिप्रमाणित करील ;

(घ) अध्यक्षांबरोबर संयुक्तरीत्या, विश्वस्त समितीच्या बँक खात्याचा व्यवहार करील ;

(ङ) विश्वस्त समितीच्या बैठकी बोलावेल आणि अशा बैठकींची कार्यवृत्ते तयार करील ;

(च) आवश्यक अशा सर्व अभिलेखांसह व माहितीसह, विश्वस्त समितीच्या बैठकींना उपस्थित राहील ;

(छ) वेळोवेळी विहित करण्यात येतील असे नमुने, नोंदवह्या आणि इतर अभिलेख ठेवील आणि विश्वस्त समितीसंबंधीचा सर्व पत्रव्यवहार करील ;

(ज) वित्तीय वर्षात विश्वस्त समितीने केलेल्या कामांचे वार्षिक विवरणपत्र तयार करील ;

(झ) विश्वस्त समिती आणि राज्य वकील परिषद यांद्वारा निदेशित केलेली किंवा करण्यात येतील अशी अन्य कामे करील.

राज्य वकील परिषदेतर्फे निधीला विवक्षित रकमा देणे.

१५. अधिवक्ता अधिनियम, १९६१ याच्या कलम २४ याच्या पोटकलम (च) अन्वये राज्य वकील परिषद दरवर्षी तिला प्राप्त झालेल्या नोंदणी शुल्काच्या वीस टक्के इतकी रक्कम निधीला देईल. **१९६१ चा २५.**

प्रकरण चार

कोणत्याही अधिवक्ता संघाला मान्यता देणे

कोणत्याही अधिवक्ता संघाला राज्य वकील परिषदेकडून मान्यता.

१६. (१) या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकापूर्वी संघ म्हणून नोंदणी करण्यात आलेला, कोणत्याही नावाने ओळखला जाणारा कोणताही अधिवक्ता संघ, यासंबंधातील राज्य वकील परिषदेकडून अधिसूचित करण्यात आलेल्या दिनांकापूर्वी, मान्यतेसाठी राज्य वकील परिषदेकडे, विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यामध्ये अर्ज करील.

(२) या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या दिनांकाला किंवा प्रारंभाच्या दिनांकानंतर नोंदणी करण्यात आलेला आणि कोणत्याही नावाने ओळखला जाणारा कोणताही अधिवक्ता संघ, संघ म्हणून त्याची नोंदणी करण्यात आल्याच्या दिनांकापासून तीन महिन्यांच्या आत मान्यतेसाठी राज्य वकील परिषदेकडे विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात अर्ज करील.

(३) पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) अन्वये मान्यतेसाठी केलेल्या प्रत्येक अर्जासोबत,—

(क) संघाच्या नियमावलीची किंवा उपविधीची प्रत जोडण्यात येईल ;

(ख) संघाच्या संबंधित पदाधिकाऱ्यांची नावे व पत्ते जोडण्यात येतील ;

(ग) प्रत्येक सदस्याचे नाव, पत्ता, वय, नोंदणी क्रमांक आणि राज्य वकील परिषदेकडे नावनोंदणी केल्याचा दिनांक व व्यवसायाचे सर्वसाधारण ठिकाण यांचा अंतर्भाव असलेली संघाच्या सदस्यांची यादी जोडण्यात येईल.

(४) राज्य वकील परिषदेस, आवश्यक वाटेल अशी चौकशी केल्यानंतर संघाला मान्यता देता येईल आणि विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात प्रमाणपत्र देता येईल.

(५) पोटकलम (४) अन्वये संघाच्या मान्यतेच्या संबंधातील कोणत्याही बाबीवरील राज्य वकील परिषदेचा निर्णय अंतिम असेल.

१८६० चा २१. **स्पष्टीकरण.—** या कलमामध्ये, " नोंदणीकृत " याचा अर्थ सोसायटी नोंदणी अधिनियम, १८६० किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याअन्वये नोंदणी केलेल्या किंवा नोंदणी केल्याचे मानण्यात आलेला, असा आहे.

राज्य वकील संघाची व राज्य अधिवक्ता संघाची कर्तव्ये.

१७. (१) प्रत्येक राज्य वकील संघ व राज्य अधिवक्ता संघ, दरवर्षी १५ एप्रिल रोजी किंवा त्यापूर्वी, राज्य वकील परिषदेकडे, त्या वर्षाच्या ३१ मार्च रोजी असल्याप्रमाणे आपल्या सदस्यांची यादी सादर करील.

(२) प्रत्येक राज्य वकील संघ व राज्य अधिवक्ता संघ, राज्य वकील परिषदेला :—

(क) नव्याने दाखल करून घेतलेले सदस्य व पुनः दाखल करून घेतलेले सदस्य धरून सदस्यत्त्वामध्ये झालेला कोणताही बदल, असा बदल झाल्यापासून तीस दिवसांच्या आत कळवील ;

(ख) आपल्या कोणत्याही सदस्याचा मृत्यू होणे, अन्य कारणाने व्यवसाय सोडणे किंवा त्याने स्वेच्छेने व्यवसाय स्थगित ठेवणे यांपैकी कोणतीही गोष्ट घडल्यापासून ती, तीस दिवसांच्या आत कळवील ;

(ग) राज्य वकील परिषदेला वेळोवेळी आवश्यक वाटेल अशी अन्य माहिती कळवील.

प्रकरण पाच

अधिवक्ता कल्याण निधीचे सदस्यत्व आणि निधीतून रकमेचे प्रदान

निधीचे सदस्यत्व.

१८. (१) या अधिनियमाच्या प्रारंभापूर्वी राज्यातील कोणत्याही न्यायालयामध्ये किंवा कोणत्याही न्यायाधिकरणामध्ये किंवा अन्य कोणत्याही प्राधिकरणामध्ये व्यवसाय करणारा आणि राज्य वकील संघाचा किंवा त्या राज्याच्या राज्य अधिवक्ता संघाचा सदस्य असणाऱ्या प्रत्येक अधिवक्त्यास, या अधिनियमाच्या प्रारंभाच्या सहा महिन्यांच्या आत विश्वस्त समितीकडे निधीचा सदस्य म्हणून दाखल होण्याकरिता विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यामध्ये अर्ज करता येईल.

(२) प्रत्येक व्यक्ती :—

(क) जी या अधिनियमाच्या प्रारंभानंतर राज्य वकील परिषदेच्या नामावलीवर अधिवक्ता म्हणून दाखल करून घेण्यात आलेली असेल ;

(ख) जी राज्यातील कोणत्याही न्यायालयात, न्यायाधिकरणात किंवा अन्य प्राधिकरणात व्यवसाय करणारी आणि त्या राज्यातील राज्य वकील संघाची किंवा राज्य अधिवक्ता संघाची सदस्य असणारी असेल,

तर ती निधीचा सदस्य म्हणून दाखल होण्याकरिता विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यामध्ये, विश्वस्त समितीकडे त्याची अधिवक्ता म्हणून नाव नोंदणी केल्यापासून सहा महिन्यांच्या आत अर्ज करील.

(३) पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) अन्वये अर्ज प्राप्त झाल्यावर, विश्वस्त समिती तिला योग्य वाटेल अशी चौकशी करील आणि अर्जदाराला एकतर निधीचा सदस्य म्हणून दाखल करून घेईल किंवा लेखी कारणे नमूद करून तो अर्ज नाकारील :

परंतु असे की, अर्जदाराला आपले म्हणणे मांडण्याची संधी दिल्याखेरीज, अर्ज नाकारणारा कोणताही आदेश काढण्यात येणार नाही.

(४) प्रत्येक अर्जदार, अर्जासोबत रुपये दोनशे इतके आवेदन शुल्क विश्वस्त समितीच्या खात्यात भरील.

(५) निधीचा सदस्य असणारा प्रत्येक अधिवक्ता, प्रत्येक वर्षाच्या ३१ मार्च या दिवशी किंवा त्यापूर्वी निधीला रुपये पन्नास इतकी वार्षिक वर्गणी देईल :

परंतु असे की, पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) अन्वये अर्ज करणारा प्रत्येक अधिवक्ता, तो निधीचा सदस्य झाल्यापासून तीन महिन्यांच्या आत त्याची पहिली वार्षिक वर्गणी देईल :

परंतु आणखी असे की, वरिष्ठ अधिवक्ता रुपये एक हजार इतकी वार्षिक वर्गणी देईल.

(६) कोणत्याही वर्षाची वार्षिक वर्गणी त्या वर्षाच्या ३१ मार्च पूर्वी देण्यास कसूर करणारा निधीचा कोणताही सदस्य, त्याचे निधीतील सदस्यत्व काढून घेण्यास पात्र असेल.

(७) पोटकलम (६) अन्वये निधीतील सदस्यत्व काढून घेण्यात आलेल्या सदस्याला, त्याचे असे सदस्यत्व काढून घेण्यात आल्यापासून सहा महिन्यांच्या आत थकीत असलेल्या वर्गणीसोबत रुपये दहा एवढे पुनःप्रवेश शुल्क भरल्यावर, पुन्हा दाखल करून घेता येईल.

(८) निधीचा प्रत्येक सदस्य, निधीतील सदस्यत्वासाठी दाखल करून घेण्याच्या वेळी त्याच्यावर अवलंबून असलेल्या एक किंवा अधिक व्यक्तींना नामनिर्देशित करील आणि या अधिनियमान्वये त्यास देय होणारी रक्कम त्याचा मृत्यू झाल्यास, नामनिर्देशित व्यक्तींना घेण्याचे अधिकार देईल.

(९) जर सदस्याने, पोटकलम (८) अन्वये एकापेक्षा अधिक व्यक्तींना नामनिर्देशित केले असेल तर तो, त्यापैकी प्रत्येक व्यक्तींना एकूण रकमेपैकी किती रक्कम किंवा हिस्सा देण्यात यावा हे नामनिर्देशनपत्रात विनिर्दिष्ट करील.

(१०) सदस्याला, कोणत्याही वेळी, विश्वस्त समितीकडे लेखी नोटीस पाठवून नामनिर्देशन रद्द करता येईल.

(११) ज्या सदस्याने पोटकलम (१०) अन्वये त्याचे नामनिर्देशन रद्द केले असेल असा प्रत्येक सदस्य, रुपये पाच एवढ्या नोंदणी शुल्कासह नवीन नामनिर्देशनपत्र सादर करील.

(१२) अधिवक्ता अधिनियम, १९६१ याच्या कलम २६क याअन्वये ज्यांचे राज्य नामावलीमधून नाव काढून टाकण्यात आले आहे किंवा ज्याने स्वेच्छेने व्यवसाय स्थगित ठेवला आहे असा प्रत्येक सदस्य, अशा प्रकारे त्यास काढण्यात आल्यापासून किंवा त्याने व्यवसाय स्थगित ठेवल्यापासून पंधरा दिवसांच्या आत विश्वस्त समितीला त्याबाबत ताबडतोब कळवील आणि एखाद्या सदस्याने जर पुरेशा कारणाशिवाय तसे करण्यात कसूर केली तर, विश्वस्त समिती, विहित करण्यात येतील अशा तत्त्वांनुसार त्या सदस्याला या अधिनियमाअन्वये देय असणाऱ्या रकमेत घट करील. **१९६१ चा २५.**

निधीच्या सदस्यास अनुग्रहपूर्वक अनुदान.

१९. विश्वस्त समितीला, तिच्याकडे निधीच्या सदस्याने अर्ज केल्यावर आणि मागणीच्या खरेपणाबाबत खात्री पटल्यानंतर अशा सदस्यास निधीतून अनुग्रहपूर्वक अनुदान देण्याबाबत पुढील बाबतीत :—

(क) त्यास रुग्णालयात दाखल करण्यात आले असेल किंवा यामध्ये त्याची मोठी शस्त्रक्रिया करण्याचा समावेश असेल तर ; किंवा

(ख) जर, तो क्षयरोग, कुष्ठरोग, पक्षाघात, कर्करोग, मनोविकलता या आजारांनी किंवा अन्य गंभीर आजार किंवा विकलांगता यांनी पीडित असेल तर

परवानगी देता येईल.

पुनर्विलोकन.

२०. विश्वस्त समितीला, तिच्या स्वतःच्या चालनाअर्जावरून किंवा कोणत्याही हितसंबंधित व्यक्तीकडून अर्ज प्राप्त झाल्यावर, या अधिनियमाच्या तरतुदींन्वये, तिने कोणताही आदेश दिल्यापासून नव्वद दिवसांच्या आत तो आदेश जर कोणत्याही प्रकारे चुकीने देण्यात आला असेल—मग ती चुकीची वस्तुस्थिती किंवा चुकीचा कायदा किंवा कोणत्याही महत्त्वाच्या वस्तुस्थितीकडे दुर्लक्ष यामुळे असो देण्यात आला असेल तर, याबाबत समितीला अशा आदेशाचे पुनर्विलोकन करता येईल :

परंतु असे की, विश्वस्त समिती, अशा व्यक्तीला तिचे म्हणणे मांडण्याची संधी दिल्याखेरीज या कलमान्वये कोणत्याही व्यक्तीला प्रतिकूल परिणामकारक ठरेल असा कोणताही आदेश मंजूर करणार नाही.

व्यवसाय बंद ठेवल्यावर निधीच्या रकमेचे प्रदान करणे.

२१. (१) जो अधिवक्ता पाच वर्षांपेक्षा कमी नसेल इतक्या कालावधीपासून निधीचा सदस्य असेल अशा प्रत्येक अधिवक्त्याला त्याचा व्यवसाय बंद केल्यावर अनुसूची-एक मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या दराने रक्कम देण्यात येईल :

परंतु असे की, जर कोणत्याही स्थायी विकलांगतेमुळे, निधीचा सदस्य म्हणून त्याला दाखल करून घेतल्याच्या दिनांकापासून पाच वर्षांच्या कालावधीत निधीच्या सदस्याने त्याचा व्यवसाय बंद केला असल्याची विश्वस्त समितीची खात्री पटली असेल तर, विश्वस्त समिती, अनुसूची-एक मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या दराने अशा सदस्यास रक्कम देईल.

(२) जर पोटकलम (१) अन्वये अनुज्ञेय असणारी रक्कम मिळण्यापूर्वी निधीच्या सदस्याचा मृत्यू झाला असेल तर, निधीच्या मयत सदस्यास अनुज्ञेय असणारी रक्कम त्याच्या नामनिर्देशित व्यक्तीला किंवा, यथास्थिति, त्याच्या कायदेशीर वारसाला, दिली जाईल.

२२. (१) निधीच्या कोणत्याही सदस्याचे हितसंबंध किंवा निधीतून कोणतीही रक्कम प्राप्त करण्याचा निधीच्या सदस्याचा किंवा त्याच्या नामनिर्देशित व्यक्तीचा किंवा कायदेशीर वारसाचा हक्क अभिहस्तांकित, अन्यसंक्रामित किंवा भारित केला जाणार नाही आणि ते कोणत्याही न्यायालयाच्या, न्यायाधिकरणाच्या किंवा इतर प्राधिकरणाच्या हुकूमनाम्यान्वये किंवा आदेशान्वये जप्त करण्यास पात्र नसतील. **निधीच्या सदस्याच्या हितसंबंधाचे अन्यसंक्रामण, जप्ती इत्यादींवर निर्बंध.**

(२) कोणताही धनको, निधीच्या किंवा निधीच्या कोणत्याही सदस्याच्या त्यातील हितसंबंधाच्या किंवा त्याच्या नामनिर्देशित व्यक्तीच्या किंवा त्याच्या कायदेशीर वारसाच्या विरोधात कार्यवाही करण्यास, हक्कदार असणार नाही.

स्पष्टीकरण.—या कलमाच्या प्रयोजनार्थ, " धनको " यात राज्य किंवा नादारीशी संबंधित त्या त्या वेळी अंमलात असणाऱ्या कायद्यान्वये नियुक्त केलेला अधिकृत अभिहस्तांकिती किंवा अधिकृत प्रापक यांचा समावेश होतो.

१९६१ चा ४३. **२३.** आयकर अधिनियम, १९६१ यामध्ये किंवा उत्पन्नावरील, नफ्यावरील किंवा लाभावरील कराच्या संबंधात त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही अन्य अधिनियमितीमध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरीही, कलम ३ च्या पोट-कलम (१) अन्वये घटित करण्यात आलेल्या निधीमधून उपार्जित झालेल्या उत्पन्नास आयकरामधून सूट देण्यात येईल. **आयकरात सूट.**

२४. विश्वस्त समिती, निधीच्या सदस्यांच्या कल्याणाकरिता,— **निधीच्या सदस्यांसाठी गट आयुर्विमा व इतर लाभ.**

(क) भारतीय आयुर्विमा महामंडळ किंवा कोणत्याही इतर विमाकर्त्यांकडून, निधीच्या सदस्यांची, गट आयुर्विम्याची विमापत्रे, प्राप्त करील ; किंवा

(ख) विहित करण्यात येईल अशा रीतीने, निधीचे सदस्य व त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्यांकरिता, वैद्यकीय व शैक्षणिक सुविधांची तरतूद करील ; किंवा

(ग) पुस्तके खरेदी करण्यासाठी, निधीच्या सदस्यांना पैशांची तरतूद करील ; किंवा

(घ) निधीच्या सदस्यांकरिता सामाईक सुविधा उभारण्यासाठी व त्यांचे परिरक्षण करण्यासाठी पैशांची तरतूद करील :

परंतु असे की, विश्वस्त समिती, कलम १८ च्या पोटकलम (५) अन्वये प्राप्त झालेल्या एकूण वार्षिक अभिदानाच्या दहा टक्के एवढी रक्कम दुय्यम न्यायालयात व्यवसाय करणाऱ्या निधीच्या सदस्यांकरिता सामाईक सुविधांची उभारणी किंवा त्याचे परिरक्षण करण्यावर खर्च करील ; किंवा

(ङ) विश्वस्त समिती विनिर्दिष्ट करील अशा कोणत्याही इतर प्रयोजनासाठी निधीची तरतूद करील ; किंवा

(च) विहित करण्यात येईल अशा इतर लाभांसाठी तरतूद करील.

२५. (१) विश्वस्त समितीचा कोणताही निर्णय किंवा आदेश यांच्याविरुद्ध करावयाचे अपील, राज्य वकील परिषदेकडून विचारात घेण्याजोगे असेल. **विश्वस्त समितीचा निर्णय किंवा आदेश यांच्याविरुद्ध अपील.**

(२) अपील विहित नमुन्यात असेल आणि त्यासोबत,—

(क) ज्याविरूद्ध अपील केले त्या निर्णयाची किंवा आदेशाची प्रत असेल ;

(ख) अनुसूचित बँकेच्या कोणत्याही शाखेत, राज्य वकील परिषदेच्या खात्यावर रुपये पंचवीस एवढी रक्कम भरल्याचा पुरावा असल्याची पावती असेल.

(३) ज्याविरूद्ध अपील केले त्याबाबतचा निर्णय किंवा आदेश प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत अपील दाखल करील.

(४) अशा अपिलावरील, राज्य वकील परिषदेचा निर्णय अंतिम असेल.

प्रकरण सहा

मुद्रांकांची छपाई, वितरण व ते रद्द करणे

राज्य वकील परिषदेद्वारा अधिवक्त्यांच्या कल्याण निधी मुद्रांकांची छपाई व वितरण.

२६. (१) समुचित शासन, याबाबतीत राज्य वकील परिषदेकडून विनंती करण्यात आल्यानंतर रुपये पाच एवढ्या मूल्याचा किंवा विहित करण्यात येईल अशा मूल्याचे ज्यामध्ये विहित करण्यात येईल अशा संकल्पचित्रात " अधिवक्त्यांचा कल्याण निधी मुद्रांक " असे उत्कीर्ण केलेले असेल अशा अधिवक्त्यांच्या कल्याण निधी मुद्रांकांची छपाई करील किंवा वितरण करील.

(२) पोटकलम (१) मध्ये निर्दिष्ट करण्यात आलेला प्रत्येक मुद्रांक हा २.५४ सें.मी. × ५.०८ सें.मी. या आकाराचा असेल व तो अधिवक्त्यांना विकण्यात येईल.

(३) मुद्रांकाची अभिरक्षा राज्य वकील परिषदेकडे असेल.

(४) राज्य वकील परिषद, राज्य वकील संघटना व राज्य अधिवक्ता संघटना यांच्यामार्फत होणाऱ्या मुद्रांकांच्या वितरण व विक्री यांवर नियंत्रण ठेवील.

(५) राज्य वकील परिषद, राज्य वकील संघटना व राज्य अधिवक्ता संघटना, विहित करण्यात येईल अशा नमुन्यात व अशा रीतीने मुद्रांकाचे योग्य हिशेब ठेवतील.

(६) राज्य वकील संघटना व राज्य अधिवक्ता संघटना, मुद्रांकाच्या अशा मूल्याच्या दहा टक्के एवढे मूल्य आनुषंगिक खर्चासाठी वजा करून, तेवढे मूल्य अदा केल्यानंतर, राज्य वकील परिषदेकडून मुद्रांक खरेदी करील.

वकीलपत्रावर मुद्रांक असणे.

२७. (१) प्रत्येक अधिवक्ता,—

(क) त्याने, जिल्हा न्यायालय किंवा जिल्हा न्यायालयास दुय्यम असलेल्या न्यायालयात दाखल केलेल्या प्रत्येक वकीलपत्रावर पाच रुपये मूल्याचा ;

(ख) त्याने, न्यायाधिकरण किंवा इतर प्राधिकरण किंवा उच्च न्यायालय किंवा सर्वोच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या प्रत्येक वकीलपत्रावर दहा रुपये मूल्याचा,

मुद्रांक लावील :

परंतु असे की, समुचित शासन, या पोटकलमान्वये लावावयाच्या मुद्रांकांचे मूल्य रुपये पंचवीसपेक्षा अधिक होणार नाही एवढे विहित करील :

परंतु आणखी असे की, समुचित शासन, जिल्हा न्यायालय किंवा जिल्हा न्यायालयाचे दुय्यम न्यायालय किंवा न्यायाधिकरण किंवा इतर प्राधिकरण किंवा उच्च न्यायालय किंवा सर्वोच्च न्यायालय यांमध्ये दाखल करावयाच्या प्रत्येक वकीलपत्रावर लावावयाच्या मुद्रांकाचे वेगवेगळे मूल्य विहित करील.

(२) मुद्रांकाचे मूल्य, एकतर कोणत्याही प्रकरणाच्या खर्चात धरले जाणार नाही किंवा कोणत्याही प्रसंगी अशिलाकडून घेतले जाणार नाही.

(३) कोणत्याही अधिवक्त्याकडून, पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) यांच्या तरतुदींचे कोणतेही उल्लंघन झाले तर त्यास एकतर निधीच्या संपूर्ण लाभापासून किंवा त्याच्या भागापासून हक्क वंचित करण्यात येईल व विश्वस्त समिती, अशा उल्लंघनावर योग्य कार्यवाही करण्याकरिता, राज्य वकील परिषदेला कळवील.

(४) जिल्हा न्यायालय किंवा जिल्हा न्यायालयाचे दुय्यम न्यायालय किंवा न्यायाधिकरण किंवा इतर प्राधिकरण किंवा उच्च न्यायालय किंवा सर्वोच्च न्यायालय यांमध्ये दाखल करण्यात आलेल्या प्रत्येक वकीलपत्रावर लावलेला प्रत्येक मुद्रांक, विहित करण्यात येईल अशा रीतीने रद्द करण्यात येईल.

प्रकरण सात

संकीर्ण

विवक्षित व्यक्ती लाभास पात्र नसणे.

२८. केंद्र सरकार किंवा राज्य शासनाकडून निवृत्तीवेतन प्राप्त करणारी व्यक्ती किंवा वरिष्ठ अधिवक्ता, कलम १९ अन्वये अनुग्रहपूर्वक अनुदानास किंवा कलम २१ अन्वये विधि व्यवसाय बंद केल्यावर रकमेच्या प्रदानास किंवा कलम २४ च्या खंड (क) किंवा खंड (ख) किंवा खंड (ग) अन्वये कोणत्याही लाभास पात्र असणार नाही.

सद्‌भावनेने केलेल्या कार्यवाहीस संरक्षण.

२९. हा अधिनियम किंवा त्याखाली करण्यात आलेले नियम याअन्वये, सद्‌भावनेने केलेल्या किंवा करण्याचा उद्देश असलेल्या कोणत्याही गोष्टीसाठी, समुचित शासन किंवा विश्वस्त समिती किंवा विश्वस्त समितीचा अध्यक्ष किंवा सदस्य किंवा सचिव किंवा राज्य वकील परिषद किंवा कोणतीही व्यक्ती, यांच्याविरुद्ध, वाद, खटला किंवा इतर कायदेशीर कार्यवाही करण्यात येणार नाही.

दिवाणी न्यायालयाच्या अधिकारितेस रोध.

३०. दिवाणी न्यायालयाला, या अधिनियमाद्वारे किंवा तद्न्वये विश्वस्त समितीने किंवा वकील परिषदेने जे प्रश्न मिटविणे, त्यावर निर्णय घेणे किंवा त्यावर कार्यवाही करणे किंवा निर्धारित करणे आवश्यक आहे असा कोणताही प्रश्न मिटविण्याची, त्यावर निर्णय घेण्याची किंवा त्यावर कार्यवाही करण्याची किंवा कोणतीही गोष्ट निर्धारित करण्याची अधिकारिता असणार नाही.

साक्षीदारांना समन्स काढण्याचे आणि साक्षीपुरावा घेण्याचे अधिकार.

३१. विश्वस्त समिती व राज्य वकील परिषद यांना, या अधिनियमान्वये कोणतीही चौकशी करण्याच्या
१९०८ चा ५. प्रयोजनार्थ, पुढील बाबींच्या संबंधात, दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८ अन्वये वाद चालविताना दिवाणी न्यायालयाकडे जे अधिकार निहित करण्यात आले आहेत, तेच अधिकार असतील, ते असे :—

(क) कोणत्याही व्यक्तीस उपस्थित राहण्यास भाग पाडणे किंवा तिची शपथेवर तपासणी करणे ;

(ख) कागदपत्रे शोधण्यास व ते सादर करण्यास फर्मावणे ;

(ग) शपथपत्रावर पुरावा घेणे ;

(घ) साक्षीदारांच्या तपासणीसाठी आयोगपत्र काढणे ;

(ङ) विहित करण्यात येतील अशा कोणत्याही अन्य बाबी.

अनुसूची एक व दोन मध्ये सुधारणा करण्याचे अधिकार.

३२. (१) समुचित शासन, विश्वस्त समितीच्या शिफारशीवरून व निधीमधील रकमेची उपलब्धता लक्षात घेऊन अधिसूचनेद्वारे, अनुसूची एक मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या दरांमध्ये सुधारणा करील.

(२) केंद्र सरकार, जसजसे आवश्यक वाटेल तसे, अधिसूचनेद्वारे अनुसूची दोन मध्ये सुधारणा करील.

समुचित शासनाचे निदेश देण्याचे अधिकार.

३३. (१) या अधिनियमाच्या पूर्वगामी तरतुदींच्या सर्वसाधारणतेला बाध न आणता, विश्वस्त समिती, या अधिनियमाअन्वये अधिकारांचा वापर करताना किंवा तिची कार्ये पार पाडताना, समुचित शासन समितीला वेळोवेळी लेखी देईल त्याप्रमाणे व्यावसायिक व प्रशासकीय, बाबींच्या संबंधातील निदेशांव्यतिरिक्त धोरणात्मक प्रश्नांवरील अशा निदेशांशी बांधील असेल :

परंतु असे की, विश्वस्त समितीला, व्यवहार्य असेल तितपत, या पोटकलमान्वये देण्यात आलेल्या कोणत्याही निदेशांपूर्वी, आपली मते मांडण्याची संधी देण्यात येईल.

(२) हा प्रश्न धोरणात्मक असो वा नसो, समुचित शासनाचा निर्णय अंतिम असेल.

समुचित शासनाचा विश्वस्त समिती निष्प्रभावित करण्याचा अधिकार.

३४. (१) जर समुचित शासनाच्या मते कोणत्याही वेळी :—

(क) विश्वस्त समितीच्या नियंत्रणाबाहेरील परिस्थितीमुळे, या अधिनियमाच्या तरतुदीद्वारे किंवा त्याअन्वये तिच्यावर लादण्यात आलेली कार्ये पार पाडण्यात किंवा कर्तव्ये पार पाडण्यात ती असमर्थ ठरली असेल तर ; किंवा

(ख) विश्वस्त समितीने, या अधिनियमाअन्वये समुचित शासनाकडून देण्यात आलेल्या निदेशाची पूर्ती करण्यात, किंवा या अधिनियमाच्या तरतुदींद्वारे किंवा त्याअन्वये त्यांच्यावर लादण्यात आलेली कार्ये पार पाडण्यात किंवा कर्तव्ये पार पाडण्यात सातत्याने कसूर केली असेल तर ; किंवा

(ग) सार्वजनिक हिताच्या दृष्टीने तसे करण्याची आवश्यकता आहे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असेल तर,

समुचित शासन, अधिसूचनेद्वारे व त्यात विनिर्दिष्ट केलेल्या कारणांसाठी, अधिसूचनेत विनिर्दिष्ट करण्यात येईल अशा, सहा महिन्यांपेक्षा जास्त नसलेल्या कालावधीसाठी, विश्वस्त समितीस निष्प्रभावित करील आणि अधिकारिता असलेल्या उच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायमूर्तीबरोबर विचारविनिमय करून, विश्वस्त समितीचा नियंत्रक म्हणून, उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधीशाची, नेमणूक करील :

परंतु असे की, अशी कोणतीही अधिसूचना काढण्यापूर्वी, समुचित शासन, प्रस्तावित निष्प्रभावनाविरूद्ध अभिवेदन करण्याची, विश्वस्त समितीला वाजवी संधी देईल व विश्वस्त समितीचे अभिवेदन, कोणतेही असल्यास, विचारात घेईल.

(२) विश्वस्त समिती निष्प्रभावित करण्याबद्दल, पोटकलम (१) खालील अधिसूचनेच्या प्रसिद्धीनंतर :—

(क) विश्वस्त समितीचा अध्यक्ष, सदस्य व सचिव, अशा निष्प्रभावित केल्याच्या दिनांकापासून, त्यांची पदे सोडतील ;

(ख) या अधिनियमाच्या तरतुदींद्वारे किंवा तरतुदींअन्वये, विश्वस्त समितीद्वारे किंवा तिच्या वतीने, वापरण्यात येतील असे सर्व अधिकार किंवा पार पाडण्यात येतील अशी सर्व कार्ये व कर्तव्ये, पोटकलम (३) अन्वये विश्वस्त समिती पुनर्घटित करण्यात येईपर्यंत, विश्वस्त समितीच्या नियंत्रकाद्वारे वापरण्यात येतील व पार पाडण्यात येतील ; आणि

(ग) विश्वस्त समितीच्या मालकीची किंवा तिचे नियंत्रण असलेली सर्व मालमत्ता व निधी, पोटकलम (३) अन्वये विश्वस्त समिती पुनर्घटित करण्यात येईपर्यंत, समुचित शासनाकडे निहित असेल.

(३) पोटकलम (१) अन्वये काढण्यात आलेल्या अधिसूचनेत विनिर्दिष्ट करण्यात आलेला निष्प्रभावनाचा कालावधी समाप्त झाल्यावर किंवा त्यापूर्वी, समुचित शासन, अशा समितीचा अध्यक्ष, सदस्य व सचिव यांच्या नवीन नियुक्तीद्वारे विश्वस्त समिती पुनर्घटित करील व कोणत्याही व्यक्तीने, पोटकलम (२) च्या खंड (क) अन्वये, त्याचे पद सोडले आहे अशा बाबतीत, त्या व्यक्तीस पुनर्नियुक्तीसाठी अपात्र समजण्यात येणार नाही.

(४) समुचित शासन, पोटकलम (१) अन्वये काढण्यात आलेल्या अधिसूचनेची एक प्रत व या कलमान्वये करण्यात आलेल्या कोणत्याही कार्यवाहीचा संपूर्ण अहवाल आणि अशा कार्यवाहीस कारणीभूत ठरलेली परिस्थिती संसदेच्या प्रत्येक सभागृहासमोर किंवा राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहासमोर, जेथे असे विधानमंडळ दोन सभागृहांचे बनलेले असेल किंवा, यथास्थिति, जेथे ते एका सभागृहाचे बनलेले असेल, त्या सभागृहासमोर लवकरात लवकर, सादर करील.

केंद्र सरकारचा नियम करण्याचा अधिकार.

३५. (१) समुचित शासन असलेल्या केंद्र सरकारला या अधिनियमाच्या तरतुदी अंमलात आणण्यासाठी अधिसूचनेद्वारे नियम करता येतील.

(२) विशेषतः आणि पूर्वगामी अधिकारांच्या सर्वसाधारणतेस बाध न आणता, अशा नियमांद्वारे पुढीलपैकी सर्व किंवा कोणत्याही बाबींसाठी तरतूद करता येईल :—

(क) कलम ११ च्या खंड (च) अन्वये नियतकालिक व वार्षिक अहवाल पाठविणे ;

(ख) कलम १३ च्या पोटकलम (१) अन्वये ज्या नमुन्यात व ज्या रीतीने लेख्यांचे वार्षिक विवरणपत्र आणि वार्षिक अहवाल तयार करण्यात येईल तो नमुना व ती रीत ;

(ग) कलम १४ च्या खंड (छ) अन्वये ठेवण्यात येणारे नमुने, नोंदवह्या आणि अन्य अभिलेख ;

(घ) कलम १६ च्या पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) अन्वये राज्य वकील परिषदेकडे मान्यतेसाठी अधिवक्ता अधिसंघ ज्या नमुन्यात अर्ज करील तो नमुना ;

(ङ) कलम १६ च्या पोटकलम (४) अन्वये राज्य वकील परिषदेद्वारे ज्या नमुन्यात मान्यता प्रमाणपत्र देण्यात येईल तो नमुना ;

(च) कलम १८ च्या पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) अन्वये अधिवक्ता, निधीचा सदस्य म्हणून स्वीकृत करून घेण्यासाठी अर्ज करील तो नमुना ;

(छ) कलम १८ च्या पोटकलम (१२) अन्वये, निधीच्या सदस्यांना देय असलेली रक्कम कमी करण्यासंबंधातील तत्त्वे ;

(ज) कलम २४ च्या खंड (ख) अन्वये निधीचे सदस्य आणि त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्यांसाठी वैद्यकीय आणि शैक्षणिक सुविधा पुरविण्याची रीत ;

(झ) कलम २४ च्या खंड (च) अन्वये तरतूद करता येतील असे अन्य लाभ ;

(ञ) कलम २५ च्या पोटकलम (२) अन्वये अपिलाचा नमुना ;

(ट) कलम २६ च्या पोटकलम (१) अन्वये छापण्यात आलेल्या आणि वितरित केलेल्या मुद्रांकांचे मूल्य आणि संकल्पचित्र ;

(ठ) कलम २६ च्या पोटकलम (५) अन्वये मुद्रांकांचा हिशेब ठेवण्यात येईल तो नमुना आणि ती रीत ;

(ड) कलम २७ च्या पोटकलम (१) च्या पहिल्या परंतुकाअन्वये विहित करण्यात येईल असे पंचवीस रुपयांपेक्षा जास्त नसलेले मुद्रांकांचे मूल्य ;

(ढ) कलम २७ च्या पोटकलम (१) च्या दुसऱ्या परंतुकाअन्वये प्रत्येक वकीलपत्रावर लावण्यात येणाऱ्या मुद्रांकांचे मूल्य ;

(ण) कलम २७ च्या पोटकलम (४) अन्वये मुद्रांक रद्द करण्याची रीत ;

(त) जी विहित करणे आवश्यक आहे किंवा विहित करता येईल अशी अन्य कोणतीही बाब.

राज्य शासनाचा नियम करण्याचा अधिकार.

३६. (१) समुचित शासन असलेल्या राज्य शासनाला, या अधिनियमाच्या तरतुदी अंमलात आणण्यासाठी अधिसूचनेद्वारे नियम करता येतील आणि ते केंद्र सरकारने केलेल्या नियमांशी, कोणतेही असल्यास विसंगत नसतील.

(२) विशेषतः आणि पूर्वगामी अधिकारांच्या सर्वसाधारणतेस बाध न आणता, अशा नियमांद्वारे पुढीलपैकी सर्व किंवा कोणत्याही बाबींसाठी तरतूद करता येईल :—

(क) कलम ११ च्या खंड (च) अन्वये नियतकालिक व वार्षिक अहवाल पाठविणे ;

(ख) कलम १३ च्या पोटकलम (१) अन्वये ज्या नमुन्यात व ज्या रीतीने लेख्यांचे वार्षिक विवरणपत्र आणि वार्षिक अहवाल तयार करण्यात येईल तो नमुना व ती रीत ;

(ग) कलम १४ च्या खंड (छ) अन्वये ठेवण्यात येणारे नमुने, नोंदवह्या आणि अन्य अभिलेख ;

(घ) कलम १६ च्या पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) अन्वये राज्य वकील परिषदेकडे मान्यतेसाठी अधिवक्ता अधिसंघ ज्या नमुन्यात अर्ज करील तो नमुना ;

(ङ) कलम १६ च्या पोटकलम (४) अन्वये राज्य वकील परिषदेद्वारे ज्या नमुन्यात मान्यता प्रमाणपत्र देण्यात येईल तो नमुना ;

(च) कलम १८ च्या पोटकलम (१) किंवा पोटकलम (२) अन्वये निधीचा सदस्य म्हणून स्वीकृत करून घेण्यासाठी अधिवक्ता ज्या नमुन्यात अर्ज करील तो नमुना ;

(छ) कलम १८ च्या पोटकलम (१२) अन्वये, निधीच्या सदस्यांना देय असलेली रक्कम कमी करण्यासंबंधातील तत्त्वे ;

(ज) कलम २४ च्या खंड (ख) अन्वये निधीचे सदस्य आणि त्यांच्यावर अवलंबून असलेल्यांसाठी वैद्यकीय आणि शैक्षणिक सुविधा पुरविण्याची रीत ;

(झ) कलम २४ च्या खंड (च) अन्वये तरतूद करता येतील असे अन्य लाभ ;

(ञ) कलम २५ च्या पोटकलम (२) अन्वये अपिलाचा नमुना ;

(ट) कलम २६ च्या पोटकलम (१) अन्वये छापण्यात आलेल्या आणि वितरित केलेल्या मुद्रांकांचे मूल्य आणि संकल्पचित्र ;

(ठ) कलम २६ च्या पोटकलम (५) अन्वये मुद्रांकांचा हिशेब ठेवण्यात येईल तो नमुना आणि ती रीत ;

(ड) कलम २७ च्या पोटकलम (१) च्या पहिल्या परंतुकाअन्वये विहित करण्यात येईल असे पंचवीस रुपयांपेक्षा जास्त नसलेले मुद्रांकांचे मूल्य ;

(ढ) कलम २७ च्या पोटकलम (१) च्या दुसऱ्या परंतुकाअन्वये प्रत्येक वकीलपत्रावर लावण्यात येणाऱ्या मुद्रांकांचे मूल्य ;

(ण) कलम २७ च्या पोटकलम (४) अन्वये मुद्रांक रद्द करण्याची रीत ;

(त) जी विहित करणे आवश्यक आहे किंवा विहित करता येईल अशी अन्य कोणतीही बाब.

नियम आणि अधिसूचना संसदेपुढे आणि राज्य विधानमंडळापुढे ठेवणे.

३७. (१) केंद्र सरकारद्वारे या अधिनियमाअन्वये केलेल्या प्रत्येक नियम आणि कलम ३२ अन्वये काढण्यात आलेली प्रत्येक अधिसूचना तो करण्यात आल्यानंतर किंवा ती काढण्यात आल्यानंतर शक्य होईल तितक्या लवकर, संसदेच्या प्रत्येक सभागृहासमोर, ते एका सत्राने किंवा दोन किंवा अधिक क्रमवर्ती सत्रांनी मिळून बनलेल्या अशा एकूण तीस दिवसांच्या कालावधीत सत्रासीन असताना ठेवण्यात येतील, आणि पूर्वोक्त सत्राच्या किंवा क्रमवर्ती सत्राच्या पाठोपाठचे सत्र संपण्यापूर्वी जर, ज्या नियमांत किंवा अधिसूचनेत कोणताही फेरबदल करण्याबाबत दोन्ही सभागृहांचे एकमत झाले असेल तर अथवा तो नियम किंवा अधिसूचना करण्यात किंवा काढण्यात येऊ नये याबाबत दोन्ही सभागृहांचे एकमत झाले असेल तर, तो नियम किंवा ती अधिसूचना त्यानंतर अशा फेरबदल केलेल्या स्वरुपातच अंमलात येईल किंवा, यथास्थिति, मुळीच अंमलात येणार नाही, तथापि, अशा कोणत्याही फेरबदलामुळे किंवा विलोपनामुळे, यापूर्वी त्या नियमाखाली किंवा अधिसूचनेखाली करण्यात आलेल्या कोणत्याही गोष्टीच्या विधिग्राह्यतेस बाध येणार नाही.

(२) राज्य शासनाद्वारे या अधिनियमाअन्वये केलेला प्रत्येक नियम आणि कलम ३२ अन्वये काढण्यात आलेली प्रत्येक अधिसूचना, तो करण्यात आल्यानंतर किंवा ती काढण्यात आल्यानंतर शक्य होईल तितक्या लवकर, जर राज्य विधानमंडळ दोन सभागृहांचे मिळून बनलेले असेल तर त्याच्या प्रत्येक सभागृहासमोर, किंवा जर राज्य विधानमंडळ एकाच सभागृहाचे मिळून बनलेले असेल तर त्या सभागृहासमोर मांडण्यात येतील.

व्यावृत्ती.

३८. अनुसूची-दोन मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या अधिनियमिती ज्या राज्यांना लागू आहेत त्या राज्यांना या अधिनियमाच्या तरतुदी, लागू होणार नाहीत.

अनुसूची—एक

[कलम २१(१) व ३२(१) पहा]

निधीचा सदस्य म्हणून असलेल्या वर्षांची संख्या		प्रदेय असलेल्या रकमेचा दर
(१)		(२)
३०	. . .	रुपये ३०,०००
२९	. . .	रुपये २९,०००
२८	. . .	रुपये २८,०००
२७	. . .	रुपये २७,०००
२६	. . .	रुपये २६,०००
२५	. . .	रुपये २५,०००
२४	. . .	रुपये २४,०००
२३	. . .	रुपये २३,०००
२२	. . .	रुपये २२,०००
२१	. . .	रुपये २१,०००
२०	. . .	रुपये २०,०००
१९	. . .	रुपये १९,०००
१८	. . .	रुपये १८,०००
१७	. . .	रुपये १७,०००
१६	. . .	रुपये १६,०००
१५	. . .	रुपये १५,०००
१४	. . .	रुपये १४,०००
१३	. . .	रुपये १३,०००
१२	. . .	रुपये १२,०००
११	. . .	रुपये ११,०००
१०	. . .	रुपये १०,०००
९	. . .	रुपये ९,०००
८	. . .	रुपये ८,०००
७	. . .	रुपये ७,०००
६	. . .	रुपये ६,०००
५	. . .	रुपये ५,०००
४	. . .	रुपये ४,०००
३	. . .	रुपये ३,०००
२	. . .	रुपये २,०००
१	. . .	रुपये १,०००

अनुसूची—दोन

[कलम ३२(२) व ३८ पहा]

१. उत्तर प्रदेश अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९७४ (१९७४ चा ६).

२. बिहार राज्य अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९८३ (१९८३ चा १६).

३. मध्य प्रदेश अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९८२ (१९८२ चा ९).

४. आंध्र प्रदेश अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९८७ (१९८७ चा ३३).

५. ओरिसा अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९८७ (१९८७ चा १८).

६. राजस्थान अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९८७ (१९८७ चा १५).

७. तामिळनाडू अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९८७ (१९८७ चा ४९).

८. गुजरात अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९९१ (१९९१ चा १४).

९. गोवा अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९९५ (१९९७ चा २).

१०. आसाम अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९९८ (१९९९ चा १८).

११. महाराष्ट्र अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९८१ (१९८१ चा ६१).

१२. हिमाचल प्रदेश अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९९६ (१९९६ चा १४).

१३. केरळ अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९८० (१९८० चा २१).

१४. कर्नाटक अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९८३ (१९८५ चा २).

१५. पश्चिम बंगाल अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९९१ (१९९१ चा १३).

१६. जम्मू व काश्मीर अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, १९९७ (१९९७ चा २६).

अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, २००१

The Advocates' Welfare Fund Act, 2001

मराठी इंग्रजी शब्दसूची

अखंड परंपरा	Perpetual Succession	[क. ४ (२)]
अधिकृत अभिहस्तांकिती	Official Assignee	[क. २२ स्पष्टी.]
अधिकृत प्रापक	Official Receiver	[क. २२ स्पष्टी.]
निष्प्रभावित करणे	Supersede	[क. ३४ (१)]
रोध	Bar	[क. ३० स. टी.]
वार्षिक अभिदान	Annual Subscription	[क. २४ परंतुक]
व्यवसाय बंद होणे	Cessation of Practice	[क. २ (ग)]
व्यवसाय स्थगित करणे	Suspension of Practice	[क. २(ध)]
संलेख	Instruements	[क. १४ (ग)]

The Advocates' Welfare Fund Act, 2001

अधिवक्ता कल्याण निधी अधिनियम, २००१

इंग्रजी मराठी शब्दसूची

Annual Subscription	वार्षिक अभिदान	[S. 24 Proviso]
Bar	रोध	[S. 30 m.n.]
Cessation of Practice	व्यवसाय बंद होणे	[S. 2 (c)]
Instruments	संलेख	[S. 14 (c)]
Official Assignee	अधिकृत अभिहस्तांकिती	[S. 22 (Expl.)]
Official Receiver	अधिकृत प्रापक	[S. 22 (Expl.)]
Perpetual Succession	अखंड परंपरा	[S. 4 (2)]
Supersede	निष्प्रभावित करणे	[S. 34 (1)]
Suspension of Practice	व्यवसाय स्थगित करणे	[S. 2 (s)]

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई